

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 198/2024-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] a [REDACTED], zastúpených Benkóczki, Baláž – advokáti, s.r.o., 29. augusta 36A, Bratislava, proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Vec č. k. 7C/218/2016-322 z 12. októbra 2018, rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/84/2019 z 26. mája 2020 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/272/2021 z 31. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia označení v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. januára 2024 domáhali vyslovenia porušenia svojho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu namietanými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovatelia navrhujú zrušiť napadnuté rozhodnutia, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať im náhradu trov konania vo výške 582,14 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovatelia v pozícii žalovaných sú účastníkmi konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 7C/218/2016, v ktorom sa žalobca [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „žalobca“), domáhal proti sťažovateľom určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, a to stavbe – rodinnému domu súp. č. [REDACTED] postavenému na pozemku reg. C KN parc. č. [REDACTED] s výmerou 92 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, pozemku reg. C KN parc. č. [REDACTED] s výmerou 92 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, pozemku reg. C KN parc. č. [REDACTED] s výmerou 23 m², druh pozemku

zastavané plochy a nádvorí, pozemku reg. C KN parc. č. ■■■ s výmerou 202 m², druh pozemku záhrady, okres ■■■, obec ■■■, katastrálne územie ■■■, zapísaným v katastri nehnuteľností na LV č. ■■■ (ďalej len „nehnuteľnosti“).

3. V predmetnom konaní sa žalobca pôvodne domáhal určenia, že odstúpenie od kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a sťažovateľom v 1. rade 15. októbra 2007 je platné. Druhým výrokom sa domáhal, aby súd určil, že kúpna zmluva o prevode vlastníctva k nehnuteľnostiam je neplatná. Tretím výrokom sa domáhal, aby súd určil, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľností v celosti. V priebehu konania sa žalobca domáhal už len určenia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam (súd na pojednávaní 21. mája 2018 uznesením pripustil zmenu žaloby). Predmetom žalobného petitu tak už nebolo určenie, že kúpna zmluva je neplatná a odstúpenie od kúpnej zmluvy je platné. Súd v konaní po úprave petitu tieto otázky riešil prejudiciálne.

4. Okresný súd rozsudkom č. k. 7C/218/2016-322 z 12. októbra 2018 určil, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľností.

5. Súd prvej inštancie v rámci riešenia prejudiciálnych otázok najprv ustálil skutkový stav, najmä že medzi žalobcom a sťažovateľom v 1. rade bola 15. októbra 2007 uzavretá kúpna zmluva, ktorej vklad bol na Správe katastra ■■■ povolený 28. februára 2008 pod č. ■■■. Tiež nebolo sporné ani to, že žalobca a sťažovateľ v 1. rade podpísali 5. januára 2008 dodatok k už uvedenej zmluve, ktorého predmetom bola vzájomná dohoda o odstúpení od kúpnej zmluvy podľa § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka. Aj napriek tomu, že k odstúpeniu od zmluvy došlo 5. januára 2008, sám žalobca podal na správu katastra návrh na povolenie vkladu predmetnej zmluvy, ktorá bola uzavretá 28. februára 2008, teda po dátume odstúpenia od zmluvy.

6. Podľa súdu prvej inštancie bolo sporné medzi stranami tvrdenie žalobcu, že predmetná kúpna zmluva bola predstieraným právnym úkonom, pretože on ju mal spísať iba z dôvodu, aby sťažovateľ v 1. rade nehnuteľnosť mohol použiť ako zábezpeku na účely poskytnutia úveru od peňažného ústavu. Ďalej bolo sporné, aká kúpna cena bola za prevádzanú nehnuteľnosť sťažovateľom v 1. rade žalobcovi zaplatená a či vôbec došlo k zaplateniu kúpnej ceny. Sporným bolo aj tvrdenie sťažovateľa v 1. rade, že tento mal žalobcovi požičať sumu 1 mil. Sk a následne, keď ho žalobca mal žiadať o požičanie ďalšej sumy 1 mil. Sk, dohodli sa na spísaní kúpnej zmluvy, aby si takto zabezpečil požičané peniaze.

7. Po vykonaní dokazovania súd prvej inštancie uzavrel, že predmetná kúpna zmluva z 15. októbra 2007 je simulovaný právny úkon. Súd z dokazovania vyvodil, že obe strany sporu, teda žalobca aj sťažovateľ v 1. rade, vedeli o svojich vzájomných vnútorných výhradách (prečo mali kúpnu zmluvu podpísať a potom od nej následne odstúpiť), išlo teda o príklad spoločnej simulácie a z tohto dôvodu je predmetný právny úkon neplatný.

8. Keďže sťažovateľ v 1. rade v čase uzatvárania kúpnej zmluvy so sťažovateľom v 2. rade 16. júla 2015 (ktorej vklad bol povolený 11. marca 2016 Správou katastra ■■■ pod č. ■■■) nebol vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. ■■■ v katastrálnom území ■■■ z dôvodu absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade 15. októbra 2007, súd prvej inštancie predmetnú kúpnu zmluvu, ktorej vklad bol povolený v konaní č. ■■■, považoval za absolútne neplatný právny úkon.

9. Proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie.

10. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 6Co/84/2019 z 26. mája 2020 potvrdil napadnuté rozhodnutie okresného súdu.

11. Odvolací súd sa úplne odchýlil od argumentácie súdu prvej inštancie, ktorá sa týkala kúpnej zmluvy z 15. októbra 2007 ako dissimulovaného právneho úkonu, a vyjadril svoj vlastný záver o tom, že posudzovanie predmetnej kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a sťažovateľom v 1. rade nemožno oddeliť od ďalšieho právneho úkonu, a to dodatku k tejto zmluve, ktorým strany vyjadrili súhlas so spätným prevodom nehnuteľností, ktoré mali byť predmetom kúpnej zmluvy a ktorým malo dôjsť k odstúpeniu od predmetnej kúpnej zmluvy (dohode o odstúpení od kúpnej zmluvy podľa § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka). Podpis na kúpnej zmluve bol overený notárom v ten istý deň (4. januára 2008), keď došlo k uzatvoreniu dodatku, teda k odstúpeniu od kúpnej zmluvy. Z uvedeného pre odvolací súd jednoznačne vyplynulo, že vôľa strán pri uzatvorení kúpnej zmluvy nebola daná, teda vôľou strán nebol prevod vlastníckeho práva predmetných nehnuteľností, keďže v ten istý deň uzatvorili aj dohodu o odstúpení (resp. o spätnom prevode nehnuteľností).

12. Na základe už uvedených úvah odvolací súd dospel k záveru o neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorou malo dôjsť k prevodu vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam zo žalobcu na sťažovateľa v 1. rade, a súčasne ako nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil aj námietku sťažovateľov vo vzťahu k posúdeniu platnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi sťažovateľmi v 1. a 2. rade s poukazom na dobromyseľnosť sťažovateľa v 2. rade, keďže sťažovateľ v 2. rade mal dostatočnú vedomosť o všetkých skutočnostiach týkajúcich sa danej veci, vzťahov medzi žalobcom a sťažovateľom v 1. rade, a preto nemožno teda hovoriť o jeho dobromyseľnosti pri nadobudnutí vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti.

13. Proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu podali sťažovatelia dovolanie.

14. Najvyšší súdu uznesením sp. zn. 7Cdo/272/2021 z 31. októbra 2023 dovolanie sťažovateľov odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľov

15. Podstatou argumentácie sťažovateľov je skutočnosť, že podľa ich názoru sú napadnuté rozhodnutia arbitrárne a nepreskúmateľné.

16. Sťažovateľ v 2. rade nemal na úkonoch medzi žalobcom a sťažovateľom v 1. rade žiadnu účasť a v celom konaní nebol produkován žiaden dôkaz, z ktorého by vyplývalo, že by sťažovateľ v 2. rade mal akúkoľvek vedomosť o okolnostiach, za akých došlo k uzatvoreniu kúpnej zmluvy, uzatvoreniu dodatku, aktivitám žalobcu na katastri, oprave chýb dokumentácie žalobcom na katastri nehnuteľností a podobne, čo by teda mohlo z hľadiska jeho prípadných vedomostí oslabovať jeho pozíciu dobromyseľného nadobúdateľa.

17. Sťažovateľ v 2. rade nadobudol nehnuteľnosti od sťažovateľa v 1. rade na základe riadnej a platnej kúpnej zmluvy zo 16. júla 2015 (ktorej vklad bol povolený 11. marca 2016 Správou katastra [REDAKOVANÉ] pod č. [REDAKOVANÉ]), pričom pri uzatváraní kúpnej zmluvy sťažovateľ v 2. rade vychádzal zo stavu, ktorý bol v danom čase zapísaný na predmetnom liste vlastníctva, pričom zo žiadnych okolností, ktoré by mohli byť sťažovateľovi v 2. rade známe, nevyplývala

žiadna skutočnosť, ktorá by spochybňovala právo sťažovateľa v 1. rade s predmetom kúpy slobodne a bez akéhokoľvek obmedzenia nakladať. Sťažovateľ v 2. rade má požívať ochranu dobromyseľného nadobúdateľa a vlastníka, pričom žalobca túto skutočnosť počas celého konania nijakým spôsobom nespochybnil. Sťažovateľovi v 2. rade ako osobe, ktorá urobila právny úkon na základe prezentovaného a potvrdeného skutkového stavu údajmi z verejnej evidencie (kataster nehnuteľností), má byť v materiálnom právnom štáte poskytnutá ochrana.

18. Sťažovatelia poukázali na v tom čase ustálenú rozhodovaciu prax týkajúcu sa nadobudnutia nehnuteľnosti dobromyseľným vlastníkom, ktorá sa prikláňala k rozšíreniu ochrany osôb konajúcich v dobrej viere. V tomto smere poukázali na rozhodnutia najvyššieho súdu (4Obo/92/2012, 2Cdo/311/2008), ako aj na rozhodovaciu prax ústavného súdu (I. ÚS 549/2015, I. ÚS 350/08) a rozhodovaciu prax Ústavného súdu Českej republiky (I. ÚS 306/1/11, ÚS ČR č. 3314/11, č. 4684/12). Posúdenie a hodnotenie otázky dobromyseľnosti sťažovateľa v 2. rade cez takto nastavenú prizmu odvolacieho súdu podľa sťažovateľov nezodpovedalo skutkovým okolnostiam zisteným z vykonaného dokazovania, a preto nemohlo tvoriť základ spravodlivého posúdenia tejto pre rozhodnutie vo veci zásadnej otázky.

19. Dovolanie bolo dovolacím súdom odmietnuté výlučne na základe právnej argumentácie, ktorú dovolací súd prevzal z rozhodnutia veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1VObo/2/2020 z 27. apríla 2021, hoci samotné dovolanie bolo podané sťažovateľmi skôr, a to 19. augusta 2020.

20. Sťažovatelia zastávajú názor, že dovolací súd celú vec prejednal iba formálne a mechanicky bez zohľadnenia individuálnych osobitostí konkrétneho posudzovaného prípadu, na danú vec nekriticky aplikoval závery citovaného rozhodnutia veľkého senátu.

21. Sťažovatelia upriamujú pozornosť ústavného súdu na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2219/2012 zo 17. apríla 2014, podľa ktorého je treba dospieť k záveru, že i za účinnosti starého Občianskeho zákonníka bolo nevyhnutné zvažovať a chrániť dobrú vieru nadobúdateľa. Bolo teda možné, aby v prípade, že nadobúdateľ odvodzoval svoje vlastnícke právo od osoby, ktorá vlastnícke právo mala nadobudnúť na základe právneho úkonu, ktorý sa neskôr ukázal absolútne neplatný (teda táto osoba v skutočnosti vlastnícke právo nenadobudla), sa tento nadobúdateľ stal skutočným vlastníkom veci, a to i inak než vydržaním.

22. Podľa sťažovateľov je zrejmé, že nadobúdateľ nehnuteľnosti zapísanej v katastri nehnuteľností konajúci v dobrej viere v obsah tejto evidencie je hodný ústavnej ochrany, a to práve s ohľadom na existenciu tejto verejnoprávnej evidencie. Ústavnej ochrany je hodný nadobúdateľ v katastri evidovanej nehnuteľnosti, ktorý konal v dobrej viere v (konštitutívne) akty štátu, ktorým bola do katastra ako vlastníka predmetnej nehnuteľnosti zapísaná osoba, ktorá potom mala na nadobúdateľa vlastnícke právo k danej nehnuteľnosti previesť, pričom by tak táto osoba v skutočnosti urobiť nemohla, pretože oprávneným vlastníkom veci nebola.

23. Sama nutnosť ochrany dobrej viery nadobúdateľa však ešte neznamená, že by obdobnú ústavnú ochranu nebolo nutné poskytnúť vlastníckemu právu pôvodného vlastníka, ktorého vlastnícke právo k nehnuteľnostiam evidovaným v katastri nehnuteľností nebolo nikdy prevedené na inú osobu vzhľadom na absolútnu neplatnosť uskutočneného prevodného úkonu. Až po zvážení všetkých relevantných skutočností bude v konkrétnom prípade možné rozhodnúť, v prospech ktorého

z konkurujúcich práv svedčí všeobecná idea spravodlivosti, ktorej je na mieste dať v kolízii prednosť. V rámci týchto skutočností bude nutné zobrať do úvahy napríklad dĺžku doby, ktorá uplynula od vadného zápisu, teda urobeného na základe absolútne neplatného prevodného právneho úkonu do katastra nehnuteľností; okolnosti, za ktorých k takémuto absolútne neplatnému právnomu úkonu a nasledujúcemu zápisu do katastra nehnuteľností došlo, hlavne či pritom bol spáchaný trestný čin a či sa pôvodný vlastník mohol skutočne zúčastniť predmetného katastrálneho konania; zohľadniť investície, ktoré už dobromyseľný nadobúdateľ na danú nehnuteľnosť vynaložil.

24. Citované úvahy by mali podľa sťažovateľov sprevádzať každé rozhodovanie súdu o otázke obdobného charakteru. Rozhodnutie dovolacieho súdu podľa sťažovateľov nespĺňa uvedené kvality.

25. Sťažovatelia zastávajú názor, že napadnuté rozhodnutie dovolacieho súdu bolo výsledkom mechanického posúdenia v tom zmysle, že prípad sťažovateľov nepatrí medzi výnimky zo zásady *nemo plus iuris* uprednostňujúce ochranu dobromyseľného nadobúdateľa, ktoré sú taxatívne upravené naprieč jednotlivými právnymi predpismi. Medzi tieto výnimky zaradil § 486 Občianskeho zákonníka, § 446 Obchodného zákonníka, § 93 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 19 ods. 3 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov a § 61 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, resp. § 140 ods. 2 písm. l) v spojení s § 150 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017.

26. Samotnú žalobu o určenie vlastníckeho práva podal žalobca až po uplynutí doby 9 rokov od zápisu vlastníckeho práva v prospech sťažovateľa v 1. rade, pričom to bol sám žalobca, ktorý podával návrh na vklad vlastníckeho práva.

27. V čase uzavretia kúpnej zmluvy medzi sťažovateľom v 1. rade a sťažovateľom v 2. rade neboli na liste vlastníctva, na ktorom boli nehnuteľnosti zapísané, žiadne poznámky alebo iné skutočnosti, z ktorých by mohli sťažovateľovi v 2. rade vyplývať akékoľvek pochybnosti o vlastníckom práve sťažovateľa v 1. rade k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom prevodu.

28. Pokiaľ by žalobca bol oprávneným vlastníkom predmetných nehnuteľností, určite by v čase zápisu vlastníckych práv v prospech sťažovateľa v 2. rade napadol predmetný úkon, kontaktoval by nepochybne sťažovateľa v 1. rade alebo by akýmkoľvek iným spôsobom bránil svoje domnelé právo.

29. Daň za predmetné nehnuteľnosti za roky 2009 – 2016 má uhradenú sťažovateľ v 1. rade a za rok 2017 sťažovateľ v 2. rade.

30. Sťažovateľ v 2. rade pri uzatvorení kúpnej zmluvy so sťažovateľom v 1. rade vychádzal zo stavu, ktorý bol v danom čase zapísaný na predmetnom liste vlastníctva, pričom zo žiadnych okolností, ktoré by mohli byť sťažovateľovi v 2. rade známe, nevyplyvala žiadna skutočnosť, ktorá by spochybňovala oprávnenosť sťažovateľa v 1. rade s predmetom kúpy slobodne a bez akéhokoľvek obmedzenia nakladať.

31. Sťažovateľ v 2. rade pri nadobúdaní nehnuteľnosti konal v dobrej viere a vychádzal z obsahu evidencie katastra nehnuteľností, a preto je hodný ústavnej ochrany, a to práve s ohľadom na existenciu tejto verejnoprávnej evidencie, ako aj všetky ostatné skutočnosti, ktoré svedčia o jeho dobromyseľnosti a súčasne usvedčujú žalobcu z účelového a špekulatívneho konania.

32. V danom prípade dovolací súd ignoroval skutočnosť, že žalobca čakal 9 rokov, aby podal svoju žalobu proti sťažovateľovi v 1. rade a sťažovateľovi v 2. rade. Uvedenú skutočnosť žalobca nijakým spôsobom dôveryhodne nevysvetlil, rovnako ako dôveryhodne nevysvetlil, prečo žalobu nepodal skôr. V tomto smere mal dovolací súd zohľadniť skutočnosť, že čím dlhší čas uplynul od nadobudnutia vlastníckeho práva sťažovateľom v 2. rade ako dobromyseľným nadobúdateľom, tým má ústavnoprávna ochrana princípu právnej istoty *bona fide* jeho osoby ako vlastníka väčšiu váhu, akú má a mala by mať ochrana vlastníckeho práva žalobcu ako pôvodného žalobou deklarovaného vlastníka, ktorý sa o svoje práva nezaujímal minimálne 9 rokov.

33. V neposlednom rade sťažovatelia namietajú, že aplikovanie záverov rozhodnutia veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. IVOBdo/2/2020 z 27. apríla 2021 späťne do minulosti, teda retroaktívne, na právne vzťahy spred 14 rokov za situácie, keď žalobca podal žalobu až po 9 rokoch, pričom sám podával návrh na vklad vlastníckeho práva v prospech sťažovateľa v 1. rade do katastra nehnuteľností, a keď súdne konania do momentu vydania napadnutého rozhodnutia dovolacieho súdu trvali viac ako 7 rokov, predstavuje extrémne nespravodlivý postup súdu voči sťažovateľovi v 2. rade a súčasne znamená zásadné porušenie princípov právneho štátu stelesnené v doktríne legitímnych očakávaní. Sťažovateľ v 2. rade totiž hneď od samého začiatku súdneho konania poukazoval na svoju dobromyseľnosť, súdy však jeho argumentácii nevenovali žiadnu pozornosť. Následne po vydaní rozhodnutia veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. IVOBdo/2/2020 z 27. apríla 2021 dovolací súd so spätným účinkom diskvalifikuje dobromyseľnosť sťažovateľa v 2. rade len z dôvodu, že okolnosti jeho prípadu nemožno subsumovať pod výnimky zo zásady „*nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet*“ taxatívne uvádzané v právnom poriadku.

34. Napadnuté rozhodnutia podľa sťažovateľov predstavujú nezákonný zásah do vlastníckeho práva sťažovateľa v 2. rade, pretože v ich dôsledku bolo sťažovateľovi v 2. rade *de facto* odňaté vlastnícke právo, ktoré mal pred podaním žaloby žalobcu zapísané v katastri nehnuteľností, pričom k zbaveniu vlastníckeho práva v jeho prípade došlo bez akéhokoľvek jeho zavinenia alebo pričinenia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

35. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

36. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti argumentácie, ktorou sťažovatelia namietajú, že napadnutými rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu boli porušené ich označené práva. Napadnuté rozhodnutia sťažovatelia považujú za arbitrárne a nepreskúmateľné z dôvodu ústavne neudržateľného riešenia otázky možného

nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka a ochrany dobromyseľnosti nadobúdateľa nehnuteľnosti.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľov napadnutým rozhodnutím okresného súdu a napadnutým rozhodnutím krajského súdu:

37. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

38. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

39. Ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu bolo prípustné odvolanie, ktoré sťažovatelia aj využili. Z toho vyplýva, že námietky sťažovateľov uvedené v odvolaní proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu preskúmal krajský súd ako súd odvolací, ktorý rozhodol napadnutým rozhodnutím.

40. Proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu bolo prípustné dovolanie, ktoré sťažovatelia aj využili. Z toho vyplýva, že námietky sťažovateľov uvedené v dovolaní proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu preskúmal najvyšší súd ako súd dovolací, ktorý rozhodol napadnutým rozhodnutím.

41. Ústavný súd musí všeobecným súdom poskytnúť príležitosť plne rozvinúť ich právomoc, keďže aj im patrí možnosť a povinnosť poskytnúť sťažovateľovým základným právam a slobodám ochranu v medziach ich zákonom zverených kompetencií. Táto ochrana je v rámci vzťahu medzi všeobecnými súdmi a ústavným súdom podľa princípu subsidiarity delená a postupná, nie delená a súbežná. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva a jeho právomoc nastupuje spravidla až vtedy, ak sťažovateľ pred všeobecnými súdmi vyčerpá všetky účinné prostriedky nápravy vo vzťahu ku konaniu, resp. rozhodnutiu ako celku. V prípade, ak v rámci toho istého konania (rozhodnutia) je možné niektoré námietky uplatniť pred dovolacím súdom a iné nie, ústavný súd v tejto súvislosti považuje za v rozpore s už zmieneným princípom subsidiarity tieto procesné nároky drobiť a ponechať ich samostatnému procesnému osudu. V prípade potenciálneho úspechu sťažovateľov pred dovolacím súdom (čo i len vo vzťahu k niektorým uplatneným námietkam) totiž stráca ďalšie konanie pred ústavným súdom zmysel (I. ÚS 182/2023).

42. Na spresnenie ústavný súd dodáva, že sťažovatelia by vo vzťahu k odvolaciemu súdu mohli uplatniť námietky neuplatniteľné v mimoriadnom opravnom prostriedku (pozri IV. ÚS 398/2022, IV. ÚS 404/2022), takéto námietky však v ústavnej sťažnosti sťažovatelia neidentifikovali, resp. nemožnosť obrátiť sa s takýmto druhom námietky na dovolací súd ani netvrdia.

43. Z uvedeného dôvodu sa vo veci sťažovateľov uplatnil princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu a proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľov napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu:

44. Ústavný súd uvádza, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04).

45. Ústavný súd k vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

46. Ústavný súd teda skúmal, či sa najvyšší súd odchýlil od prípustného výkladu aplikovaných právnych noriem, a pristúpil k preskúmaniu zlučiteľnosti napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu s ústavou a dohovorom. Na účely posúdenia ústavnej sťažnosti sťažovateľov sa ústavný súd podrobne oboznámil tiež s obsahom odôvodnenia rozsudku krajského súdu a tiež s obsahom odôvodnenia rozsudku okresného súdu, a to v súlade so svojím ustáleným právnym názorom, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože tieto konania z hľadiska ich predmetu tvoria jeden celok.

47. Sťažovatelia v rámci dovolania uplatňovali dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

48. Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovatelia opodstatnenosť dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP založili na tvrdení o nesprávnom právnom posúdení otázky nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka a posudzovaní ochrany dobromyseľnosti sťažovateľa v 2. rade. Sťažovateľ v 2. rade nemal na úkonoch medzi žalobcom a sťažovateľom v 1. rade žiadnu účasť a v celom konaní nebol produkovaný žiaden dôkaz, z ktorého by vyplývalo, že by sťažovateľ v 2. rade mal akúkoľvek vedomosť o okolnostiach, za akých došlo k uzatvoreniu kúpnej zmluvy, uzatvoreniu dodatku, aktivitám žalobcu na katastri, oprave chýb dokumentácie žalobcom na katastri nehnuteľností a podobne. Sťažovateľ v 2. rade nadobudol nehnuteľnosti od sťažovateľa v 1. rade na základe riadnej a platnej kúpnej zmluvy, pričom pri uzatváraní kúpnej zmluvy sťažovateľ v 2. rade vychádzal zo stavu, ktorý bol v danom čase zapísaný na predmetnom liste vlastníctva, pričom zo žiadnych okolností, ktoré by mohli byť sťažovateľovi v 2. rade známe, nevyplyvala žiadna skutočnosť, ktorá by spochybňovala právo sťažovateľa v 1. rade s predmetom kúpy slobodne a bez akéhokoľvek obmedzenia nakladať. Podľa názoru sťažovateľov v pozícii dovolateľov má sťažovateľ v 2. rade požívať ochranu dobromyseľného nadobúdateľa a vlastníka, pričom žalobca túto skutočnosť počas celého konania nijakým spôsobom nespochybnil. Podľa sťažovateľov osobe, ktorá urobila právny úkon na základe prezentovaného a potvrdeného skutkového stavu údajmi z verejnej evidencie (kataster nehnuteľností), musí byť v materiálnom právnom štáte poskytnutá ochrana. Sťažovatelia zastávali názor, že ustálená rozhodovacia prax týkajúca sa nadobudnutia nehnuteľnosti dobromyseľným vlastníkom sa prikláňa k rozšíreniu ochrany osôb konajúcich v dobrej viere. V tomto smere poukázali na rozhodnutia najvyššieho súdu (4Obo/92/2012, 2Cdo/311/2008), ako aj

na rozhodovaciu prax ústavného súdu (I. ÚS 549/2015, I. ÚS 350/08) a rozhodovaciu prax Ústavného súdu Českej republiky (I. ÚS 306/1/11, ÚS ČR č. 3314/11, č. 4684/12). Posúdenie a hodnotenie otázky dobromyseľnosti sťažovateľa v 2. rade cez takto nastavenú prizmu odvolacieho súdu podľa sťažovateľov nezodpovedalo skutkovým okolnostiam zisteným z vykonaného dokazovania, a preto nemohlo tvoriť základ spravodlivého posúdenia tejto pre rozhodnutie vo veci zásadnej otázky.

49. Sťažovatelia v dovolaní namietali, že odvolací súd sa odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe a v tejto súvislosti mala byť posúdená otázka, či je možné platne nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti od jej nevlastníka iba na základe dobromyseľnosti nadobúdateľa, teda otázka, či jedna zo základných zásad súkromného práva *nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet* chrániaca vlastnícke právo skutočného (právneho) vlastníka môže byť prelomená dobrou vierou nadobúdateľa.

50. Najvyšší súd v tejto súvislosti v napadnutom rozhodnutí uviedol, že ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu zahŕňa predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu alebo v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Napokon vzhľadom na čl. 2 ods. 2 CSP je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to ústavného súdu, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie (R 71/2018). V tejto súvislosti najvyšší súd vyslovil názor, že rozhodnutia súdov Českej republiky nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, preto sa najvyšší súd ako súd dovolací týmito rozhodnutiami nezaoberal (bod 7 odôvodnenia).

51. Pre posúdenie ústavnej udržateľnosti názoru najvyššieho súdu je podstatné, že najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil a vysvetlil otázku aplikácie uznesenia veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia sp. zn. 1VOBdo/2/2020 z 27. apríla 2021, ktoré bolo vydané neskôr, ako bolo podané dovolanie sťažovateľov (body 9, 10 odôvodnenia). V súvislosti s námietkou sťažovateľov, ktorou poukázali na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 549/2015 zo 16. marca 2016, týkajúcou sa dobromyseľnosti nadobudnutia nehnuteľnosti od nevlastníka najvyšší súd uviedol, že v predmetnom rozhodnutí ústavného súdu skutkovo išlo o situáciu prevodu nehnuteľnosti v konkurznom konaní. Najvyšší súd poukázal na to, že ústavný súd uvedeným nálezom vrátil vec všeobecnému súdu na ďalšie konanie a otázka súvisiaca s dobromyseľným nadobúdaním nehnuteľností od nevlastníka bola následne predmetom ďalšieho skúmania, ktoré bolo uzavreté v rámci všeobecných súdov rozhodnutím veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho

súdu sp. zn. 1VOBdo/2/2020 z 27. apríla 2021. Najvyšší súd ďalej uviedol, že v čase po podaní dovolania došlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu prostredníctvom predmetného rozhodnutia veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu. Najvyšší súd stabilne vo svojich rozhodnutiach vyjadruje názor, že pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu a iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti, ale nový právny názor je potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza (obdobne sp. zn. 8MCdo/4/2014, 3Cdo/223/2016, 3Cdo/198/2017, 9Cdo/67/2020, 7Cdo/20/2021).

52. Z uznesenia veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1VOBdo/2/2020 z 27. apríla 2021 vyplýva, že nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka právna úprava umožňuje len v zákonom upravených prípadoch predstavujúcich výnimku zo zásady, že vlastnícke právo možno nadobudnúť len od vlastníka, a len v týchto prípadoch zákon uprednostňuje ochranu dobromyseľného nadobúdateľa veci a umožňuje prelomenie zásady *nemo plus iuris*. Neprichádza do úvahy, aby súdy bez toho, aby existoval zákonný podklad, rozširujúco vyvodzovali možnosť ochrany dobromyseľného nadobúdateľa tým spôsobom, že samotná dobrá viera nadobúdateľa postačuje na priznanie jeho vlastníckeho práva, t. j. že by nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka bolo prípustné vo všeobecnosti. Uvedené platí bez ohľadu na to, že zotrvanie na zásade *nemo plus iuris* môže pôsobiť v subjektívnej rovine nespravodlivo voči nadobúdateľovi veci (bod 11 odôvodnenia). V uznesení veľkého senátu sa uvádzajú výnimky zo zásady *nemo plus iuris*, medzi ktoré veľký senát zaradil § 486 Občianskeho zákonníka, § 446 Obchodného zákonníka, § 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, § 19 ods. 3 zákona o cenných papieroch a § 61 Exekučného poriadku (v znení účinnom do 31. marca 2017), resp. § 140 ods. 2 písm. l) v spojení s § 150 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017, pričom uviedol, že v iných prípadoch má dobrá viera nadobúdateľa význam len pri nárokoch podľa § 126 ods. 2 v spojení s § 129 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorých sa však nadobúdateľ v dobrej viere, ktorý sa nestal vlastníkom veci s poukazom na zásadu *nemo plus iuris*, nemôže domáhať proti skutočnému vlastníkovi veci (bod 12 odôvodnenia).

53. V uznesení veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1VOBdo/2/2020 z 27. apríla 2021 sa ďalej konštatuje, že pri posudzovaní zásady *nemo plus iuris* (resp. ochrany dobromyseľného nadobúdateľa) je potrebné rozlišovať situáciu, keď došlo po uzatvorení kúpnej zmluvy k zrušeniu nadobúdacieho titulu predávajúceho, od situácie, keď sa predávajúci vôbec nestal vlastníkom prevádzanej nehnuteľnosti, napríklad z dôvodu (absolútnej) neplatnosti zmluvy ako nadobúdacieho titulu na strane predávajúceho. Dodal, že v prípade neplatnej zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nedochádza k právnym následkom ňou predkladaným. Uvedené okrem iného znamená, že ňou nedochádza k prevodu vlastníckeho práva z prevodcu na nadobúdateľa a keďže nadobúdateľ vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nenadobudol, nemôže s danými nehnuteľnosťami nakladať, čo okrem iného znamená, že nadobúdateľ ich nemôže ďalej previesť na ďalší subjekt, ktorý sa v takom prípade taktiež nemôže stať ich vlastníkom (bod 13 odôvodnenia). Veľký senát preto uzavrel, že je potrebné zotrvať na právnom závere vyjadrenom najvyšším súdom už v rozsudku vo veci sp. zn. 1 Cdo 96/1995, v zmysle ktorého „*absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona a hľadá sa naň, ako by nebol*

urobený; táto neplatnosť nemôže byť zhojená dodatočným schválením a nemôže sa konvalidovať ani dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti. Absolútne neplatný právny úkon nespôsobí právne následky ani v prípade, že na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností“ (bod 14 odôvodnenia).

54. Ďalej z uznesenia veľkého senátu vyplýva, že absolútne neplatný právny úkon nespôsobí právne následky ani v prípade, že na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Možnosť prelomenia zásady *nemo plus iuris* okrem zákonom predvídaných výnimiek nie je podľa veľkého senátu možné odvodiť ani zo znenia § 70 ods. 1 katastrálneho zákona (bod 14 odôvodnenia). V tejto súvislosti dobrá viera nadobúdateľa nehnuteľnosti v správnosť zapísaného údajov v katastri nehnuteľností o jej (predchádzajúcom) vlastníkovi nepostačuje pre záver súdu o tom, že mohol nadobudnúť vlastnícke právo (a pre poskytnutie ochrany tomuto právu), ak sa preukáže, že táto zapísaná osoba v skutočnosti v čase uzavretia kúpnej zmluvy nebola vlastníkom prevádzanej nehnuteľnosti, napríklad z dôvodu, že predchádzajúca zmluva o prevode nehnuteľnosti predstavovala absolútne neplatný právny úkon. Z dôvodu absolútnej neplatnosti zmluvy predávajúci nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti, a rovnako tak nemohol neexistujúce vlastnícke právo previesť na ďalšiu osobu, hoci konajúcu v dobrej viere (bod 15 odôvodnenia).

55. Najvyšší súd sa v rámci dovolacieho konania oboznámil aj s napadnutým rozhodnutím okresného súdu ako súdu prvej inštancie a napadnutým rozhodnutím krajského súdu a s poukazom na ich odôvodnenia uviedol, že keďže sťažovateľ v 1. rade v čase uzatvárania kúpnej zmluvy so sťažovateľom v 2. rade bol vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. [REDAKOVANÉ] v katastrálnom území [REDAKOVANÉ], z dôvodu absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej 15. októbra 2007 súd prvej inštancie predmetnú kúpnu zmluvu, ktorej vklad bol povolený v konaní pod č. [REDAKOVANÉ], považoval za absolútne neplatný právny úkon. Najvyšší súd poukázal aj na to, že odvolací súd ako nedôvodnú vyhodnotil námietku sťažovateľov vo vzťahu k posúdeniu platnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi sťažovateľmi v 1. a 2. rade s poukazom na dobromyseľnosť sťažovateľa v 2. rade. Odvolací súd zastával názor, že práve vzhľadom na blízky príbuzenský vzťah (sťažovatelia sú bratia) a výsledky vykonaného dokazovania (keď samotný sťažovateľ v 2. rade vo svojej výpovedi uvádzal, že mal vedomosť o pôžičke, uzatvorení kúpnej zmluvy aj dohode medzi žalobcom a sťažovateľom v 1. rade, že nehnuteľnosť bude naďalej užívať žalobca) bolo možné uzavrieť, že sťažovateľ v 2. rade mal dostatočnú vedomosť o všetkých skutočnostiach týkajúcich sa danej veci, vzťahov medzi žalobcom a sťažovateľom v 1. rade. Mohol preto podľa dovolacieho súdu vedieť aj o existencii odstúpenia od zmluvy, resp. o fiktívnom prevode pre potreby získania úveru, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že matka sťažovateľov ako splnomocnená zástupkyňa vybavovala úver pre sťažovateľa v 1. rade. Najvyšší súd z týchto dôvodov uzavrel, že nebolo možné teda hovoriť o dobromyseľnosti sťažovateľa v 2. rade pri nadobudnutí vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti (bod 17 uznesenia).

56. Vzhľadom na to najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľov nie je odôvodnené prípustným dovolacím dôvodom, preto ho najvyšší súd ako procesne neprípustné odmietol [§ 447 písm. f) CSP].

57. Vzhľadom na už uvedené zistenia ústavný súd konštatuje, že pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu, t. j. taký jeho postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Práve naopak, takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu relevantný právny predpis výslovne umožňoval, preto napadnuté rozhodnutie v predmetnom prípade nemohlo znamenať odoprenie prístupu sťažovateľov k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

58. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí ústavne udržateľným spôsobom konštatoval, že aj v prípade, ak by súdy nižšej inštancie vyhodnotili sťažovateľa v 2. rade ako dobromyseľného nadobúdateľa vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, tak dobrá viera sťažovateľa v 2. rade v správnosť zapísaného údajov v katastri nehnuteľností o jej (predchádzajúcom) vlastníkovi nepostačuje pre záver súdu o tom, že mohol nadobudnúť vlastnícke právo (a pre poskytnutie ochrany tomuto právu), keďže sa preukázalo, že sťažovateľ v 1. rade v skutočnosti v čase uzavretia kúpnej zmluvy nebol vlastníkom prevádzanej nehnuteľnosti z dôvodu, že predchádzajúca zmluva o prevode nehnuteľnosti medzi žalobcom a sťažovateľom v 1. rade predstavovala absolútne neplatný právny úkon (bod 18 uznesenia). Ústavný súd na doplnenie uvádza, že uvedenými otázkami vo vzťahu k *nemo plus iuris* sa už tiež podrobne zaoberal aj vo svojej novšej judikatúre (pozri napr. IV. ÚS 59/2021, IV. ÚS 431/2023).

59. Ústavný súd uzatvára, že v posudzovanej veci nezistil, že by napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a jeho závery, ku ktorým v napadnutom rozhodnutí dospel, tak nemožno označiť za svojvoľné (arbitrárne), a tým za ústavne neudržateľné. Z odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom vo veci.

60. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

61. Najvyšší súd ústavne konformným a akceptovateľným spôsobom dospel k názoru, že dovolanie sťažovateľov je potrebné odmietnuť, pričom vyčerpávajúcim spôsobom vysvetlil dôvody, ktoré viedli k tomuto záveru, a tento názor nebol ústavným súdom vyhodnotený ako svojvoľný (a teda ústavne neudržateľný), preto absentuje akákoľvek príčinná súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a porušením práv sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

62. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení či nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná

v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08). Ani z tohto hľadiska ústavný súd nezaznamenal nedostatky či inú zrejmu nespravodlivosť v namietanom rozhodnutí najvyššieho súdu. Navyše sťažovatelia v ústavnej sťažnosti v podstate opakujú svoju argumentáciu uplatnenú v rámci podaného dovolania.

63. K namietanému porušeniu práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu je potrebné uviesť, že sťažovatelia namietajú ich porušenie v spojení s namietaným porušením svojho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces alebo v nadväznosti na toto porušenie. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je zjavné, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto sťažovateľmi označených práv hmotného charakteru.

64. Ústavný súd preto konštatuje, že neexistuje ústavne relevantný dôvod, aby do napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu zasahoval, preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľov v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

65. Vzhľadom na to, že ústavný súd konštatoval zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti, ostatnými návrhmi obsiahnutými v ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutého rozhodnutia a priznanie náhrady trov konania) sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. apríla 2024

Miloš Maďar
predseda senátu